

SAMEN BRABANT

6. Cultuur, erfgoed, sport

In deze thema's komt onze identiteit, saamhorigheid en rijk verenigingsleven tot bloei. De intrinsieke toegevoegde waarde van deze thema's voor de toekomst van Brabant zijn evident. Juist rondom sport, cultuur en erfgoed ontstaan veel maatschappelijke initiatieven die een grote meerwaarde hebben voor de leefbaarheid en de leefomgeving in Brabant. De vorige bestuursperiode heeft aangetoond dat samenwerken op deze thema's ons sterker maakt.

Samen aan de slag

Onze ambitie is om als gezamenlijke Brabantse gemeenten samen met de Provincie te werken aan innovatieve manieren om de opgaven in de nabije en verdere toekomst het hoofd te bieden, uiteraard uitgaande van ieders taak, rol en verantwoordelijkheid. Graag maken we met u een nadere analyse van onze gezamenlijke thematische opgave, zodat we die op het juiste schaalniveau kunnen beleggen. Wij stellen voor om op basis van die analyse een gezamenlijke agenda te formuleren voor de komende bestuursperiode en zien uit naar een samenwerking met synergie.

Marieke Moorman
Voorzitter Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG)

en ik loop hier alleen door een te stille stad,
ik heb eigenlijk nooit last van heimwee gehad
maar de mensen ze slapen, de wereld gaat dicht
en dan denk ik aan Brabant, want daar brandt nog licht.

Onderwerp: Voorstel voor het maken van een samenwerkingsagenda

22 maart 2019

Geachte mevrouw/meneer,

De Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) is het platform voor raadsleden, burgemeesters, wethouders, griffiers en secretarissen in de provincie Noord Brabant, met name gericht op uitwisseling van kennis, informatie en ervaring. De VBG is vertegenwoordiger voor alle Brabantse gemeenten in de provincie Noord-Brabant, VNG en Rijk voor alle onderwerpen die de Brabantse gemeenten raken. De VBG doet aan belangenbehartiging, informatie-kennisdeling en advisering ten behoeve van de leden, de 62 Brabantse gemeenten.

De Brabantse gemeenten werken aan een groot aantal maatschappelijk thema's. Dat doen we – als eerste overheid – dicht bij onze inwoners. Dat doen we vooral ook samen: met inwoners, ondernemers, verenigingen in onze wijken, dorpen en steden zelf. Samen ook met u als provinciebestuur en uw partners. Deze brief is bedoeld als voorzet om die samenwerking ook voor de komende vier jaar te bestendigen. Wat ons betreft zetten we ieder onze eigen kracht in om hand in hand de opgaven die we samen hebben het hoofd te bieden.

Deze opgaven zijn fors en laten zich niet eenvoudig in een jaarprogramma of project vatten. We stellen u dan ook voor om tot een samenwerkingsagenda te komen. Die agenda bevat de grote en kleinere thema's die we als gezamenlijke opgaven duiden, maar ook de verdere ontwikkeling van de lokale en regionale bestuurlijke en uitvoeringspraktijk. In deze brief vindt u een voorzet voor de thema's die zich wat ons betreft goed zouden kunnen lenen voor deze gezamenlijke agenda.

Onze samenwerking is overigens niet nieuw. Er zijn vele goede voorbeelden te noemen waar Provincie en VBG samen werk van maken, onder andere ondermijning, de energietransitie, omgevingsvisie en cultuur. Deze lijn zouden we door willen zetten met de onderstaande thema's, die overigens niet uitputtend of prioritair zijn.

1. Lokale en regionale kracht in een veranderende omgeving

Onlangs sloten we Veerkrachtig Bestuur in Brabant af. Het denken over de kwaliteit en de slagkracht van het openbaar bestuur is daarmee niet afgerond. Laten wij in gesprek blijven over onze snel veranderende omgeving en de onderwerpen die daar inmiddels zeer mee verbonden zijn, zoals big data, participatie en nieuwe vormen van samenwerking (bijvoorbeeld multi-level governance).

2. Veranderende samenleving, nieuwe opgaven en inclusiviteit

De Brabantse bevolking groeit, vergrijst en wordt steeds meer divers. Migratie speelt een rol, maar ook de sociale tweedeling. De verschillen zijn groot: materieel, in attitude, organisatievorm. Er ontstaat sociale afstand. Wie krijgt voorrang in de zorg, voor wonen en op de arbeidsmarkt? De woningmarkt zit vast, met als gevolg dat er weinig mogelijkheden zijn voor starters, ouderen en statushouders. Verstedelijking veroorzaakt nieuwe mobiliteitsvraagstukken, die vragen om regionale oplossingen, ook financieel. Hoe kunnen gemeenten en provincie samen voorkomen dat daarbij opnieuw grote financiële risico's ontstaan bij economische tegenwind?

In het sociaal domein worden armoede en schulden, eenzaamheid, de zorg voor onze jeugd, werkloosheid, maar ook discriminatie als dominante problematiek ervaren. De gemeenten dragen sinds de decentralisaties een grote verantwoordelijkheid om beleid en uitvoering op het gebied van zorg, werk en inkomen en jeugd dicht bij de inwoners te organiseren op een

manier dat alle inwoners mee kunnen doen. Juist de gemeenten zijn als eerste overheid in staat om met lokale partners (inwoners, ondernemers, cliëntenorganisaties, enzovoort) die inclusieve samenleving aan te jagen. Tegelijkertijd zien we een toenemende tweedeling. Samen met de Provincie hebben we een onderzoek gedaan naar dat thema, met als resultaat het rapport 'Sociale Tweedeling in Brabant'. Dat zouden we graag als basis gebruiken om gezamenlijk te verkennen hoe we onze systeemwereld kunnen verbinden met de leefwereld van alle Brabanders.

3. Klimaat, energietransitie en een gezonde leefomgeving

Bij uitstek zijn dit opgaven die de gemeentegrenzen overschrijden: ze zijn globaal. Of het nu de energietransitie betreft, of duurzame economische ontwikkeling, integratie, participatie, inzet op schone lucht of schoner water: lokaal handelen en ontwikkelingen regionaal, in de provincie, landelijk, Europees en op wereldschaal beïnvloeden elkaar – zowel positief als negatief.

De Verenigde Naties hebben 17 Global Goals for Sustainable Development geformuleerd. Het klimaat is in korte tijd hoog op de agenda gekomen. In de duurzaamheidsagenda komt veel samen. Hoe gaan we om met de maatschappelijke positionering van deze vraagstukken? Hoe betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk, komen we tot een afrekenbaar beleid, met nog steeds genoeg ruimte om (van elkaar) te leren? Inwoners hechten veel waarde aan de identiteit die ze ontlenen aan hun omgeving, hoe houden we daar rekening mee? Hoe stemmen we onze ambities voor een energie neutrale samenleving in 2050 op elkaar af? Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en voelbaarder. Wat betekent dat voor ons? Biedt de Omgevingswet kansen? Wat betekent dit alles voor de Brabanders? Wij verwachten een flinke meerwaarde als we op deze onderwerpen samen met u aanpakken.

4. Stad en land verbinden; behoud van een aantrekkelijk en gevarieerd landschap

Het Brabantse Mozaïek, het samenhangend geheel van landelijk en stedelijk gebied in Brabant, verdient een blijvende investering. We onderkennen het spanningsveld tussen stad en platteland. Steden blijven groeien, en het is zeer de vraag of de benodigde bouwopgave binnen de gemeentegrenzen kan worden gerealiseerd. Tegelijk hebben de inwoners van kleinere dorpen hun eigen behoefte aan ruimte om te wonen, te werken en te leven, belangrijk voor de leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van die gemeenschappen.

De groei van de (intensieve) veehouderij en landbouw knelt. Het aantal bedrijven neemt af, maar de bedrijven die overblijven worden groter. Hardwerkende boeren komen steeds vaker tegenover inwoners te staan die overlast ervaren en zorgen hebben over hun gezondheid.

Brabant investeert fors in aantrekkelijke natuurgebieden, waar natuurrijkdom, stilte, biodiversiteit en recreatie & toerisme hand in hand gaan. Tegelijk weten we dat grote inzet nodig is op leegstand, handhaving in het buitengebied, en de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Een goede omgevingskwaliteit, Brabant mooi, aantrekkelijk en onderscheidend te maken, dat is wat ons betreft een gezamenlijke uitdaging voor Provincie en gemeenten. Meer specifiek betekent dat iets voor de landbouwtransitie, voor het woon- en het leefklimaat in onze provincie. Hoe spelen we lokaal, regionaal en provinciaal in op de ontwikkelingen om ons heen?

5. Next economy

Wat is de ambitie over 20 tot 30 jaar? Als Brabant dan een wereldwijd voorbeeld van een circulaire en inclusieve economie moet zijn om sterk, sociale en concurrerend te blijven, moeten we dat als gezamenlijke overheden faciliteren, door samen en met ambitieuze bedrijven en ondernemingen te werken aan een innovatieve kringlooeconomie waarin mensen en materialen slim en duurzaam worden ingezet. Deze transitie zal leiden tot het verdwijnen van bekende technologieën, diensten en concepten, maar ook tot gevoelens van onbehagen, ongemak en (financiële) onzekerheid onder Brabanders. Voor onze inwoners is daarom een aantrekkelijk perspectief nodig om deze negatieve effecten van de transitie te compenseren. Niet-technische en niet-financiële aspecten zijn belangrijk om dat perspectief te schetsen. Wij zoeken daarom graag de samenwerking op arbeidsmarktbeleid, onderwijs, digitalisering en de circulaire economie.